

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

спеціальність	Е2 Екологія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Екологія	факультет	біотехнологій
освітній рівень	другий (магістерський)	кафедра	екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

БУЗІНА ІРИНА МИКОЛАЇВНА

Вища освіта – Харківський національний університет ім. В.В. Докучаєва спеціальність 193 Землевпорядкування та кадастр.
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», спеціальність 103 «Науки про Землю»
Науковий ступень – кандидат сільськогосподарських наук, 03.00.16 – екологія
Вчене звання - доцент
Досвід роботи – 15 років
Показники професійної активності з тематики курсу:
авторка більше 25 навчально-методичних розробок;
співавторка 8 навчальних посібників;
учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	+380662279401	електронна пошта	nezabudka120187@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle, ZOOM
---------	---------------	------------------	--	-----------------------	-----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів системних теоретичних знань і професійних компетентностей щодо організації та здійснення екологічного контролю у сфері землекористування, зокрема оцінювання екологічного стану земель, виявлення порушень природоохоронного законодавства, аналізу антропогенного навантаження та розроблення заходів з раціонального використання і охорони земель; забезпечення здатності застосовувати сучасні методи моніторингу, у тому числі із використанням геоінформаційних систем, для підтримки ефективного управління земельними ресурсами на засадах сталого розвитку.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проект
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 16 годин лекції, 16 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	Здатність здійснювати екологічний контроль землекористування на основі аналізу стану земельних ресурсів та дотримання вимог природоохоронного законодавства. Здатність оцінювати екологічний стан і якість земель та ідентифікувати процеси деградації (ерозія, забруднення, виснаження). Здатність застосовувати методи екологічного моніторингу земель, у тому числі з використанням геоінформаційних систем, для виявлення та аналізу змін у землекористуванні. Здатність виявляти порушення у сфері використання земель та обґрунтовувати природоохоронні заходи щодо їх усунення і запобігання. Здатність інтегрувати результати екологічного контролю у систему управління земельними ресурсами та забезпечувати прийняття ефективних рішень на засадах сталого розвитку.	Програмні результати навчання	Демонструвати знання теоретичних засад екологічного контролю землекористування та вимог природоохоронного законодавства. Виконувати оцінювання екологічного стану земель і визначати основні види їх деградації (ерозія, забруднення, виснаження). Застосовувати методи екологічного моніторингу земель, у тому числі з використанням геоінформаційних систем, для аналізу змін у землекористуванні. Виявляти порушення у сфері використання земель та обґрунтовувати заходи з їх усунення і запобігання. Інтегрувати результати екологічного контролю у процес прийняття управлінських рішень щодо раціонального використання та охорони земель.
-------------	--	-------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)					
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ					
Лекція 1.	Теоретичні засади екологічного контролю землекористування.	Практичне заняття 1	Аналіз нормативно-правової бази екологічного контролю землекористування.	Самостійна робота	Сутність, принципи та функції екологічного контролю землекористування. Нормативно-правове забезпечення охорони та використання земельних ресурсів. Класифікація та характеристика видів землекористування і їх екологічні наслідки. Система екологічного моніторингу земель та її організація. Методи оцінювання якості земель і ґрунтів (показники, критерії, індикатори)
Лекція 2.	Нормативно-правове забезпечення екологічного контролю земельних ресурсів.	Практичне заняття 2	Оцінювання екологічного стану земель за показниками якості ґрунтів.		
Лекція 3.	Система екологічного моніторингу земель.	Практичне заняття 3	Застосування методів екологічного моніторингу земель		
Лекція 4.	Методи оцінювання екологічного стану земель.	Практичне заняття 4	Оброблення геопросторових даних у середовищі геоінформаційних систем.		
МОДУЛЬ 2. ІНСТРУМЕНТИ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПРАКТИКИ ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ					
Лекція 5.	Деградаційні процеси земель та їх картографування.	Практичне заняття 5	Картографування деградаційних процесів земель.	Самостійна робота	Деградаційні процеси земель (ерозія, засолення, забруднення) та їх оцінка. Застосування геоінформаційних систем у контролі землекористування. Оцінка антропогенного навантаження на земельні ресурси. Методи виявлення порушень у сфері використання земель. Розроблення заходів з охорони, відновлення та раціонального використання земель.
Лекція 6.	Застосування геоінформаційних систем у контролі землекористування.	Практичне заняття 6			
Лекція 7	Екологічні ризики та антропогенне навантаження на земельні ресурси.	Практичне заняття 7	Оцінка антропогенного навантаження та екологічних ризиків.		
Лекція 8	Управління землекористуванням та природоохоронні заходи.	Практичне заняття 8	Розроблення заходів з охорони та раціонального використання земель.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Воловик В.М. Ландшафтознавство: курс лекцій. Вінниця: Твори, 2018. 254 с.
2. Другак В.М., Гунько Л.А. Еколого-ландшафтне впорядкування землекористування сільськогосподарських підприємств в умовах нових земельних відносин К.: ДП «Компринт», 2013. 185 с.
3. Гуцуляк В.М., Максименко Н.В., Дудар Т.В. Ландшафтна екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 284 с.
4. Лаврик О.Д. Класифікація і типологія долинно-річкових ландшафтно-технічних систем. Наукові записки Вінницького педуніверситету. Серія «Географія». № 1-2, вип. 30, 2018. С. 62-70.

Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації оцінки екологічної стабільності агроландшафтів та сільськогосподарського землекористування. К.: Ін-т землеустрою УААН, 2001. 15 с.
2. Ганчук М.М. Ландшафтна екологія: методичні рекомендації до проведення практичних робіт для студентів напряму підготовки 101 «Екологія». Мелітополь, 2018. 23 с.
- Дудка І.Г., Чернов Б.О. Ландшафтознавство: практикум. Київ: КНТ, 2015. 198 с.
3. Костюченко Н.І. Ландшафтна екологія: методичні вказівки до лабораторних робіт для студентів освітнього рівня «бакалавр» напряму підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування». Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 75 с.
4. П'яткова А.В. Роскос Н.О. Ландшафтознавство: прикладні аспекти: навчально-методичний посібник. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2020. 122 с.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістюповторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковимповторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.